

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No: 49266/06

Hasan ANŞİN /

Türkiye

Başkan

Ledi Bianku,

Yargıçlar

Jon Fridrik Kjølbro,

Ivana Jelić,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla,
20 Kasım 2018 tarihinde Komite hâlinde toplanan Avrupa İnsan Hakları
Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda anılan 8 Aralık 2006 tarihli başvuruyu göz önüne alarak,
Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere karşılık olarak
başvuranlar tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR VE OLGULAR

1. Başvuran Hasan Anşin 1950 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, Bingöl’de ikamet etmektedir. Mahkeme önünde Ankara Barosu’na kayıtlı avukat S. Atlı tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Davanın koşulları, taraflarca ibraz edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran, 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun’a dayanarak, tazminat komisyonuna başvurmuş ve “*Hizbullah*” yasa dışı terör örgütü üyeleri tarafından dükkânının yakıldığını belirterek, uğradığı zararın karşılanmasını talep etmiştir. Komisyon bu talebi reddetmiştir.

5. Başvuran bu kararın iptal edilmesi için Elazığ İdare Mahkemesi (“İdare Mahkemesi”) nezdinde dava açmıştır. Başvuran ayrıca ilgili mahkeme harcından hariç tutulmak için adli yardım talep etmiştir.

6. İdare Mahkemesi 31 Mart 2006 tarihinde başvuranın adli yardıma uygun olmadığına karar vermiştir. Bu doğrultuda, başvurana, davanın devam etmesi için bir ay içerisinde mahkeme harcı olarak 9.166 Türk lirası (TL) (yaklaşık 5.626 avro) ödemesi gerektiği ve bu ödemeyi yapmadığı takdirde davanın düşürüleceği bildirilmiştir.

7. Başvuran süre sınırı içerisinde mahkeme harcını ödeyemediği için 28 Temmuz 2006 tarihinde Elazığ İdare Mahkemesi ilave bir ihtar göndermiş ve başvurandan gerekli mahkeme harcını ödemesini talep etmiştir.

8. İdare Mahkemesi, 20 Eylül 2006 tarihinde, mahkeme kalemine gerekli mahkeme harcı yatırılmadığından, davanın düşürülmesine karar vermiştir (2006/738E, 2006/1192K).

9. Başvuran 19 Kasım 2006 tarihinde 20 Eylül 2006 tarihli kararı temyiz etmiş ve adli yardım kendisine sağlanması gerektiğini ileri sürmüştür.

10. Danıştay 2 Kasım 2009 tarihinde Elazığ İdare Mahkemesi'nin 20 Eylül 2006 tarihli kararını bozmuş ve yoksulluğunu kanıtlayan belgeler nedeniyle başvurana adli yardım sağlanması gerektiğine hükmetmiştir. Dava böylece Elazığ İdare Mahkemesine iade edilmiştir.

11. Elazığ İdare Mahkemesi 21 Nisan 2010 tarihinde başvurana adli yardım sağlamış ve davanın esasını incelemeye başlamıştır.

12. İdare Mahkemesi 29 Mart 2012 tarihinde başvuranın savını yerinde bulmuş ve kendisine, dükkânına gerçekleştirilen terör saldırısı nedeniyle uğradığı zarar karşılığında, yaklaşık 212.000 avro ödenmesine karar vermiştir.

13. Danıştay, 5 Kasım 2013 tarihinde başvuranın temyiz talebini, 28 Mayıs 2015 tarihinde ise karar düzeltme talebini reddetmiştir.

ŞİKÂYET

14. Başvuran, Elazığ İdare Mahkemesi'nin gerekli mahkeme masraflarını ödemesi için kendisine adli yardım vermeyi reddetmesi nedeniyle, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında, mahkemeye erişiminin engellendiğinden şikâyetçi olmuştur.

HUKUKSAL DEĞERLENDİRME

15. Başvuran, tazminat davasıyla ilgili olarak kendisine adli yardım sağlanmasının reddedilmesinin, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkını ihlal ettiğinden şikâyetçi olmuştur. Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin ilgili kısmı aşağıdaki gibidir:

“Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ... konusunda karar verecek olan, ... bir mahkeme tarafından, adil bir şekilde ve ... görülmesini isteme hakkına sahiptir ...”

16. Hükümet, başvuranın artık mağdur olmadığı için başvurunun kabul edilemez olduğunu savunmuştur. Hükümet, başvuranın Mahkeme'ye başvurusunu yapmasının ardından, yerel mahkemelerin kendisine adli yardım sağladığını ve mahkeme harcını ödemekten muaf tutulduğunu bildirmiştir. Sonrasında dava esas bakımından incelenmiş ve başvuranın söz konusu terör saldırısı nedeniyle uğramış olduğu zarar için tazminat ödenmesine hükmedilmiştir.

17. Başvuran Hükümet görüşüne ilişkin herhangi bir yorumda bulunmamıştır.

18. Mahkeme, iddia edilen tüm sözleşme ihlallerini telafi etmenin öncelikli olarak ulusal makamların görevi olduğunu hatırlatır. Bu bağlamda, başvuranın iddia edilen ihlalin mağduru olduğunu ileri sürüp süremeyeceği meselesi, mahkeme önündeki yargılamanın tüm aşamalarında önemli olmaktadır (bk., *Siliadin / Fransa*, no. 73316/01, § 61, AİHM 2005-VII; *Scordino / İtalya* (no. 1) [BD], no. 36813/97, § 179, AİHM 2006-V; ve *Gäfgen / Almanya* [BD], no. 22978/05, § 115, AİHM 2010). Ulusal makamlar ya açıkça ya da özü itibariyle Sözleşme ihlalinin kabul edip telafi etmedikçe, başvuranın lehindeki karar veya tedbirler ilke olarak onu "mağdur" statüsünden çıkarmak için yeterli değildir (bk. yukarıda anılan *Siliadin*, , § 62; yukarıda anılan *Scordino* (no. 1), , § 180; ve yukarıda anılan *Gäfgen*, § 62).

19. Somut davada başvuran, idareye karşı tazminat davası açabilmek için mahkeme harcını ödeyebilmek adına talep etmiş olduğu adli yardımı alamaması nedeniyle Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur. Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi Sözleşmeciler Devletlere, söz konusu maddenin tüm gerekliliklerini yerine getirebilecekleri şekilde yargı sistemlerini düzenleme sorumluluğu yüklemektedir ve birçok alanda olduğu gibi, bir adil yargılanma hakkı ihlalinin gidermek için en iyi çözüm, bu ihlalin önlenmesidir (bk. diğerleri arasında, *Bottazzi / İtalya* [BD], no. 34884/97, §

22, AİHM 1999-V; yukarıda anılan *Scordino* (no. 1), § 183; ve *Cocchiarella / İtalya* [BD], no. 64886/01, § 74, AİHM 2006-V). Ayrıca, Sözleşme ihlalinin başvuranda ciddi maddi veya manevi zarara neden olduğu durumlarda, uygun olduğu hallerde, başvurana tazminat verilmesi veya en azından Sözleşme kapsamındaki haklarının ihlali nedeniyle uğradığı zarar için tazminat isteme ve tazminat alma olasılığı sunulması gereklidir (bkz. yukarıda anılan, bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Gäfgen*, § 116 ve *Petrov / Rusya* (k.k.), no. 12097/05, § 25, 22 Ekim 2013).

20. Mahkeme, Elazığ İdare Mahkemesi'nin adli yardım sağlamayı reddetmesi üzerine, başvuranın kararın bozulması için Danıştay nezdinde temyiz başvurusunda bulunduğunu gözlemlemektedir. Danıştay nezdinde yargılama devam etmekte iken başvuran, Mahkeme'ye de bir başvuru yapmıştır. Sonrasında Danıştay başvuran lehine karar vermiş ve kötü mali durumu nedeniyle adli yardım alması gerektiğine hükmetmiştir. İdare Mahkemesi bu karara uymuş ve başvurana adli yardım sağlamıştır. Sonuç olarak başvuran, ilgili mahkeme harcını ödemekten muaf tutulmuş ve İdare Mahkemesi'ne tazminat davasını esas bakımından inceletebilmiştir. Yerel yargılamalar neticesinde başvuranın, terör saldırısı nedeniyle uğramış olduğu kayıp için tazminat ödenmesine hükmedilmiştir.

21. Mahkeme, yukarıdaki hususları göz önünde bulundurarak, başvuranın, Sözleşme'nin 6 § 1. maddesi kapsamında mahkemeye erişim hakkına ilişkin bir ihlalin mağduru olduğuna dair bir hak iddia edemeyeceği sonucuna varmıştır. Bu nedenle, somut başvuru Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi hükümleri uyarınca kişi yönünden bağdaşmaz (*incompatible ratione personae*) olup, Sözleşme'nin 35 § 4 maddesi uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 13 Aralık 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı

Ledi Bianku

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan